

**Poznámka: k zamýšlení, i já dělám chyby (úmyslné či neúmyslné)
N. Rozehnalová**

Tam, kde je to možné, uveď řešení dle ZMPS i Římské úmluvy.

Společnost Bavaria GmbH. (výrobce) se sídlem na území Švýcarska a společnost Beta mající sídlo na území ČR, uzavřely smlouvu o dodávce textilních strojů s montáží. Stroje měly být dodány do pobočky Beta do Norska. Ve smlouvě byly následující, pro nás zajímavé doložky:

- Sjednává se výhrada vlastnického práva až do úplného zaplacení.
- Strany se dohodly na limitaci případné v budoucnu vzniklé škody na částku 300 000 Eur.

Za situace, kdy by o případu rozhodoval český obecný soud:

- a) které procesní normy by použil. Odůvodni proč.

Existuje všeobecně uznávaná zásada, že v řízení se postupuje podle procesních předpisů tuzemského práva (tj. zásada lex fori pro aplikaci procesních norem). Výjimky musí být výslovně připuštěny. Tato zásada je rovněž výslovně uvedena v § 48 ZMPS.

- b) Bude-li smlouva kvalifikována jako kupní smlouva v režimu českého obchodního zákoníku, urči typ kvalifikace. Dle jakých jiných zásad by mohl být určen kvalifikační statut.

Cílem, výsledkem, kvalifikačního procesu v MPS je subsumpce určité hodnocené otázky pod rozsah kolizní normy. Obsahem kvalifikace je právní hodnocení případu doprovázené současně interpretací právní normy. Toto je prováděno v rámci určitého práva (tj. je nutné říci, v rámci kterého). V námi uvedeném případě toto bylo činěno dle českého práva. Vzhledem k tomu, že v našem případě rozhoduje český soud, jde o užití metody lex fori. Další možnosti: lex causae, prvotní a druhotná kvalifikace, funkční kvalifikace, ad hoc, autonomní .....

- c) Urči v daném případě obligační statut smlouvy. Odůvodni.

Obligační statut je právní řád, kterým se řídí vzájemné majetkové vztahy účastníků smlouvy. Jsou upraveny:

- **v případě ZMPS: vzhledem k neexistenci volby práva dle § 9 se užije § 10. Dle odst. 1 má být užit právní řád, jehož použití odpovídá rozumnému uspořádání daného vztahu. Odst. 2 určuje domněnky pro tzv. pravidelné situace. Námi uvedená smlouva je smlouvou kupní, resp. smíšenou smlouvou kupní a smlouvou o dílo. Situaci lze hodnotit jako pravidelnou. Lze použít kritérium v odst. 2 písm. a) – právní řád státu sídla prodávajícího či zhotovitele věci. Rozhodující je tak švýcarské právo.**
- **V případě Římské úmluvy. Použije se – vzhledem k neexistenci volby práva a vzhledem k tomu, že se nejedná o smlouvu pracovní či spotřebitelskou – článek 4. Základní pravidlo stanoví podmínku nejužšího spojení. Toto kritérium je doplněno interpretační domněnkou (viz dále). V základní podobě uvedené v odstavci 1 se použije kritérium nejužšího spojení tam, kde nelze určit „charakteristické plnění“ dle odstavce 2, a tam, kde smlouva vykazuje dle odstavce 5 užší spojení s jiným**

právním řádem. Odstavec 2 přibližuje termín „nejvyššího spojení s právním řádem“ uvedením domněnky „charakteristického plnění“ a navázáním na obvyklý pobyt či místo podnikání strany, která toto plnění poskytuje. Rozlišuje se mezi fyzickou osobou a právnickou osobou (administrativní sídlo). V našem případě, kdy se nepoužije výjimky z charakteristického plnění (přepravní smlouvy, smlouvy o koupi nemovitosti) ani odst. 5, tak bude užito švýcarské právo dle odst. 2.

d) Určí právní režim výhrady vlastnického práva pro případ, kdy se Beta dostala do konkursu a je řešena otázka, zda je či není vlastníkem strojů.

Uvedená otázka není řešena Římskou úmlouvou. Lze pouze využít ZMPS. Na naši situaci dopadá § 5 (nikoli výjimka dle § 12 hodnotící účinky výhrady vlastnického práva jen vůči straně smlouvy). Rozhodujícím okamžikem je dle § 6 okamžik, kde věc byla v době, kdy nastala skutečnost, která zakládá vznik tohoto věcného práva. Byla-li, což je pravděpodobné ve Švýcarsku, bylo to švýcarské právo.

e) Pohledávka ve výši 1 mil. EUR, která vznikla společnosti Bavaria vůči Beta, byla započtena proti jiné pohledávce firmou Bavaria. Určí právní režim započtení. Odůvodni.

- **ZMPS: § 13 odst. 2: legis causae pohledávky, proti níž směřuje započtení, tj. švýcarské právo. Je možná výjimka z důvodu rozumného uspořádání vztahu. To je ovšem těžko v daném případě představitelné.**

Poznámka: v původním příkladu byla uvedena nepravděpodobná situace. Započten byl plně i jen odkaz na § 13.

- **Římská úmluva: článek 10 odst. 1 písm. d) – způsob zániku závazku.**

.

Tam, kde je to možné, uveď řešení dle ZMPS i Římské úmluvy.

Společnost Bavaria GmbH. (odběratel) se sídlem na území Švýcarska a společnost Beta mající sídlo na území ČR, uzavřely smlouvu o dodávce textilních strojů s montáží. Stroje měly být dodány do Švýcarska. Ve smlouvě byly následující, pro nás zajímavé doložky:

- Sjednává se výhrada vlastnického práva až do úplného zaplacení.
- Strany se dohodly na limitaci případné v budoucnu vzniklé škody na částku 300 000 Eur.

Za situace, kdy by o případu rozhodoval **český obecný soud**:

- a) kolizní normy jakého státu budou v daném případě použity – uveď příslušnou zásadu pro aplikaci

Kolizní normy fóra. Tato zásada vychází v řízení před soudy mimo jiné z té skutečnosti, že čs. orgány používají vlastních kolizních norem pro navázání na jiný právní řád. Rozhodující orgán se nemůže odpoutat od svého právního řádu a rozhodovat mimo něj. Použití cizí kolizní normy lze jen tehdy, kdy to právní úprava česká předpokládá.

- b) Bude-li smlouva kvalifikována jako smíšená smlouva v režimu švýcarského Občanského zákoníku, jaká kvalifikace byla užitá. Dle jakých jiných zásad by mohl být určen kvalifikační statut.

Cílem, výsledkem, kvalifikačního procesu v MPS je subsumce určité hodnocené otázky pod rozsah kolizní normy. Obsahem kvalifikace je právní hodnocení případu doprovázené současně interpretací právní normy. Toto je prováděno v rámci určitého práva/tj. je nutné určit kvalifikační statut). V námi uvedeném případě toto bylo činěno dle švýcarského práva. Vzhledem k tomu, že v našem případě rozhoduje český soud, jde o užití metody lex causae, tj. hypotetického legis causae. Další možnosti: lex fori, prvotní a druhotná kvalifikace, funkční kvalifikace, ad hoc, autonomní .....

- c) Urči právní režim smlouvy.

Obligační statut je právní řád, kterým se řídí vzájemné majetkové vztahy účastníků smlouvy. Jsou upraveny:

- v případě ZMPS: vzhledem k neexistenci volby práva dle § 9 se užije § 10. Dle odst. 1 má být užit právní řád, jehož použití odpovídá rozumnému uspořádání daného vztahu. Odst. 2 určuje domněnky pro tzv. pravidelné situace. Námi uvedená smlouva je smlouvou kupní, resp. smíšenou smlouvou kupní a smlouvou o dílo. Situaci lze hodnotit jako pravidelnou. Lze použít kritérium v odst. 2 písm. a) – právní řád státu sídla prodávajícího či zhotovitele věci. Rozhodující je tak české právo.
- V případě Římské úmluvy. Použije se – vzhledem k neexistenci volby práva a vzhledem k tomu, že se nejedná o smlouvu pracovní či spotřebitelskou – článek 4.

Základní pravidlo stanoví podmínku nejužšího spojení. Toto kritérium je doplněno interpretační domněnkou (viz dále). V základní podobě uvedené v odstavci 1 se použije kritérium nejužšího spojení tam, kde nelze určit „charakteristické plnění“ dle odstavce 2, a tam, kde smlouva vykazuje dle odstavce 5 užší spojení s jiným právním řádem. Odstavec 2 přibližuje termín „nejužšího spojení s právním řádem“ uvedením domněnky „charakteristického plnění“ a navázáním na obvyklý pobyt či místo podnikání strany, která toto plnění poskytuje. Rozlišuje se mezi fyzickou osobou a právnickou osobou (administrativní sídlo). V našem případě, kdy se nepoužije výjimky z charakteristického plnění ani odst. 5, tak bude užito české právo dle odst. 2.

d) V případě námítky neplatnosti doložky o neplatnosti limitace uveď její právní režim (jakým právním řádem se její platnost řídí).

Jedná se o otázku platnosti či neplatnosti doložky, tj. smluvního ujednání. Situaci lze hodnotit:

- **ZMPS: § 4 – základní situace – lex causae. Je však nutné zhodnotit možnost výjimky, tj. z titulu rozumného uspořádání vztahů. Tato výjimka by se použila tam, kde by z nějakého důvodu bylo vhodné či nutné řešit vztah z pohledu právního řádu, jehož použití např. jednající strana předpokládala vzhledem k teritoriální blízkosti, tj. obvykle známosti, předvidatelnosti, pro stranu. Záleželo by tak, která ze stran by neplatnost namítala.**
- **Římská úmluva: článek 8 – lex causae, příp. odst. 2**

e) Pro zachování platnosti výhrady vlastnického práva k věcem movitým je nutné, aby do šesti týdnů po překročení hranice byla výhrada zaregistrována do příslušného rejstříku. Uveď úvahu o jejím právním režimu.

V případě výhrady vlastnického práva je nutné vzít do úvahy následující ustanovení:

- § 5 – hraniční určovatel lex rei sitae
- § 6 – lex rei sitae v době rozhodné
- § 12 – lex causae pokud jde o vztahy inter partes.

Zápis do registru je opatření veřejnoprávní. Lze předpokládat, že v daném místě bude vyžadováno. Pokud se bude v daném místě soudit, nelze očekávat, že by po marném uplynutí lhůty byla zohledněna platnost výhrady. Jiná situace by pravděpodobně nastala v případě řešení sporu v jiném státě, např. v ČR. Viz § 6.

Tam, kde je to možné, uveď řešení dle ZMPS i Římské úmluvy.

Společnost **Bavax** s.r.o se sídlem na území ČR a společnost **Uvex** s.r.o. se sídlem na území Moldávie chtěly uzavřít smlouvu o prodeji zboží v ČR. Firma Uvex zaslala Bavaxu návrh na uzavření smlouvy k němuž byly přiloženy obchodní podmínky obsahující doložku o volbě moldavského práva. Firma Bavax měla ke smlouvě určité drobné připomínky, které zaslala Uvexu. Dle moldavského práva, pokud se jedná o ten typ připomínek, který Bavax uvedl, nejedná se o protinávrh, ale o přijetí, pokud firma výslovně neuvede jinak.

Za podmínek, že bude rozhodovat český soud, uveď:

1. Dle jakých procesních norem bude postupovat, odůvodni.

Existuje všeobecně uznávaná zásada, že v řízení se postupuje podle procesních předpisů tuzemského práva (tj. zásada lex fori pro aplikaci procesních norem). Výjimky musí být výslovně připuštěny. Tato zásada je rovněž výslovně uvedena v § 48 ZMPS.

2. Pokud bude vztah kvalifikován jako distributorská smlouva dle Obchodního zákoníku a následně další smlouvy jako kupní dle moldavského práva, jaká kvalifikační metoda byla použita. Jaké další mohou být využity.

Cílem, výsledkem, kvalifikačního procesu v MPS je subsumpce určité hodnocené otázky pod rozsah kolizní normy. Obsahem kvalifikace je právní hodnocení případu doprovázené současně interpretací právní normy. Toto je prováděno v rámci určitého práva. V námi uvedeném případě toto bylo činěno dle českého práva (lex fori) a dle moldavského práva (hypotetické lex causae). Jedná se o prvotní a druhotnou kvalifikaci. Další možnosti: lex fori, lex causae, funkční kvalifikace, ad hoc, autonomní .....

3. Řeš právní režim vzniku, resp. existence smlouvy.

- **ZMPS: § 4 – základní zásada lex causae. Zde na zvážení je otázka výjimky Z důvodu rozumného uspořádání vztahu. Mohlo by se jí využít v případě, že by česká firma namítala vznik smlouvy, resp. že svým úkonem zamýšlela učinit protinávrh, nikoli přijetí. Pak by soud mohl postupovat dle právního řádu jí teritoriálně blízkého a předvídatelného (tj. rozumné a spravedlivé), tzn. právního řádu místa jejího sídla.**
- **Římská úmluva: viz článek 8 v případě, že strana bude namítat, uplatní se odst. 2.**

4. V případě, že by smlouva vznikla, byla splněna a straně vznikl nárok na zaplacení kupní ceny – jaký by byl případně právní režim možného promlčení?

ZMPS řeší v § 13 odst. 1.

Řím I – dopadá obligační statut viz článek 10

5. V případě, že by smlouva vznikla, byla plněna vadně a vznikla by škoda. Urči její právní režim.

- **ZMPS. Správně měli ti, kteří kvalifikovali škodu jako škodu smluvní, tj. podřadili situaci pod článek 11. Tam je možná: volba práva nebo povaha věci, pokud nic z toho, tak legis causae smlouvy.**
- **Římská úmluva: 10 1 c) – dosah obligačního statutu**